T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016/323
KARAR NO : 2016/538
KARAR TR : 28.11.2016

ÖZET: Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi ile davacı şirket tarafından imzalanan 15.07.2014 tarihli "Uydu Kapasite Tahsisi"ne ilişkin sözleşmenin davalı kurum tarafından feshedilmesi ve yayınların sonlandırılmasına ilişkin 12.10.2015 tarih ve 36 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

-

K A R A R

Davacı : S. Yay.Hiz. A.Ş.
Vekili : Av. A.Ş.
Davalı : Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşl.A.Ş.
Vekili : Av. M.Ç.

O L A Y : Davacı şirket vekili, davacı şirket ile davalı idarenin 15.7.2014 tarihinde STU-TKS-T3-A, T4A-DOĞU/BATI-PE-15072014-12 referans numaralı Uydu Kapasite Tahsisine ilişkin sözleşme imzalandığını; davalı idarenin 12.10.2015 gün ve 36 sayılı Kararı gereğince Sözleşmenin 17.3 maddesi (Türksat 30 gün öncesinden Firma'ya yazılı bildirimde bulunmak şartıyla işbu sözleşmeyi gerekçe göstermeksizin ve herhangi bir tazminat ödemeksizin feshedebilecektir.) kapsamında tebellüğ tarihinden itibaren 30 gün sonra sözleşmeye son vereceğini 12.10.2015 günlü ihbarname/ihtarname ile bildirdiğini; davacı yapılan işlemin hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek, davacı ve davalı arasında imzalanmış bulunan "Uydu Kapasite Tahsisine" ilişkin sözleşmenin feshedilmesine dair davalı idare Yönetim Kurulunun 12.10.2015 tarih ve 36 sayılı kararının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı idare vekili süresi içerisinde sunduğu cevap dilekçesinde Türksat A.Ş.'nin 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununa 5189 sayılı Kanunun 5. maddesiyle eklenen Ek Maddenin 33 hükmü uyarınca kurulmuş, Türk Ticaret Kanununa ve özel hukuk hükümlerine tabi bir anonim şirket olduğunu ileri sürerek adli yargı yararına görev itirazında bulunmuştur.

ANKARA 6. İDARE MAHKEMESİ: 12.2015 gün ve E:2015/2922 sayı ile, uydu yörünge pozisyonlarının hakları, yönetimi ve işletme yetkisine sahip olmak ve bununla ilgili yükümlülükleri yerine getirmek, adına kayıtlı diğer operatörlere ait uyduları işletmeye vermek ya da verilmesini sağlamak, bu uyduları işletmek, ulusal ve yabancı operatörlere ait uydular üzerinden haberleşme ve iletim alt yapısını kurmak, işletmek ve ticari faaliyette bulunma hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin Türk Telekomünikasyon Kurumu'na ait olan yetki ve görevlerin, Türk Telekomünikasyon Kurumu ile Türksat Anonim Şirketi arasında yapılan görev sözleşmesiyle Türksat Anonim Şirketine devredildiği; Türksat Anonim Şirketi'nin işlemlerinde kuruluşuna ilişkin Kanunla verilen kamu gücünü kullandığı; bu duruma göre S. Yayıncılık Hizmetleri Anonim Şirketi ile Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi arasında "Uydu Kapasite Tahsisi'ne" ilişkin imzalanan sözleşmenin fesh edilmesine ve yayınların sonlandırılması ile ilgili işlemin Kanun'da öngürülen yetkiye dayanılarak tesis edildiğinden davanın, görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu sonuç ve kanaatine varıldığı gerekçesiyle davalı idarenin görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içerisinde verdiği dilekçe üzerine, dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI: Uydu Kapasite Tahsisi'ne ilişkin sözleşmenin taraflarından biri olan davalı Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi, 406 sayılı Kanuna 5189 sayılı Kanunun 5. maddesi ile eklenen Ek 33. madde gereğince, ticari faaliyette bulunmak ve kâr gayesi taşımak amacıyla kurulmuş, genel hükümlere tabi anonim şirket sıfatı ile özel hukuk tüzel kişisi niteliğine sahip olduğunun anlaşılması karşısında; somut olayda, davalı kurum ile davacı arasındaki ilişkinin, sözleşmenin kuruluşu, işleyişi ve sona erdirilmesini düzenleyen hükümlerin içerikleri de dikkate alındığında, tarafların karşılıklı irade açıklamalarına dayalı olarak yürütülen özel hukuk ilişkisi niteliğinde olduğu ve kamu otoritesine ve yetkisine dayalı, tek yanlı ve re'sen yapılan idari işlem ve eylemden kaynaklanmadığı sonucuna varıldığı; buna göre, tarafların özgür iradeleri ile imzaladıkları "Uydu Kapasite Tahsisi"ne ilişkin sözleşmenin 17.3. maddesi hükümleri gereğince, sözleşmenin fesh edilerek yayınların da sonlandırılmasına dair davalı idarenin yönetim kurulu tarafından alınan 12/10/2015 tarihli ve 36 sayılı kararın iptaline ilişkin davanın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği; bu nedenle 2247 sayılı Kanunun 10 ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar vermiştir.

Başkanlıkça 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısından yazılı düşünce istenilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI: Türksat A.Ş.'nin 406 sayılı Telgraf Kanunu'na 5189 sayılı Kanun'un 5. maddesi ile eklenen Ek 33. madde uyarınca Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre ticari faaliyette bulunmak ve kar elde etmek amacıyla kurulmuş, şirket Ana Sözleşmesinin Ticaret Sicilinde tescil ve ilan edilmesi üzerine faaliyetine başlayan bir

anonim şirket olduğu, dava konusu ihtilafin kaynaklandığı "Uydu Kapasite Tahsisi"ne ilişkin sözleşmenin ise davacı şirket ile Türksat A.Ş. arasında, özel hukuk hükümlerine göre imzalanmış karşılıklı edimler ve yükümlülükler getiren, her iki tarafa fesih yetkisi tanıyan bir özel hukuk sözleşmesi olduğu, karşılıklı irade beyanları ile hazırlanan bu sözleşmede açıkça tahkim yolunun da kararlaştırıldığı dikkate alındığında, anılan sözleşmenin davalı kurumca feshedilmesinden sonra fesih işleminin iptali istemiyle açılan bu davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varıldığı, bu nedenle, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun kabulünün uygun olacağı yolunda düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 28.11.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin anılan Yasanın 10/2.maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1.maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcısı'nca, 10.maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi ile davacı şirket tarafından imzalanan 15.07.2014 tarihli "Uydu Kapasite Tahsisi"ne ilişkin sözleşmenin davalı kurum tarafından feshedilmesi ve yayınların sonlandırılmasına ilişkin 12.10.2015 tarih ve 36 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'na 5189 sayılı Kanunun 5'inci maddesiyle eklenen Ek 33'üncü maddesinde; "Ulusal egemenlik kapsamındaki uydu yörünge pozisyonlarının hakları, yönetimi ve işletme yetkisine sahip olmak ve bununla ilgili yükümlülükleri yerine getirmek, adına kayıtlı ve diğer operatörlere ait uyduları işletmeye vermek ya da verilmesini sağlamak, bu uyduları işletmek, ulusal ve yabancı operatörlere ait uydular üzerinden haberleşme ve iletim alt yapısını kurmak, kablo tv altyapısı üzerinden teknik olarak verilebilecek her türlü hizmeti sunmak, televizyon yayıncılığı ve uydu platform işletmeciliğini yürütmek, kamu hizmetlerinin elektronik ortamda verilebilmesini sağlayan e-devlet kapısı hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojileri alanında her türlü faaliyette bulunmak işletmek ve ticari faaliyette bulunmak üzere, bu Kanun ile kuruluş ve tescile ilişkin hükümleri hariç olmak üzere 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine tabi, Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi (Türksat A.Ş.) unvanı altında bir anonim şirket kurulmuştur.

Türksat A.Ş., bu Kanun ve Türk Ticaret Kanununun bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerine göre hazırlanacak ana sözleşmesinin imzalanmasını müteakip yapılacak tescil ve ilan ile faaliyete geçer. Türk Ticaret Kanunu'nun ani ve tedrici kuruluşa, ayni ve nakdi sermayesinin vaz'ına müteallik hükümleri ile 277, 329, 368 ve 422 nci madde hükümleri Türksat A.Ş. hakkında uygulanmaz.

Türksat A.Ş.'nin hisselerinin tamamı Hazine Müsteşarlığına aittir. Ancak, Hazine Müsteşarlığının mülkiyet hakkı ile kar payı hakkına halel gelmemek ve kanunun pay sahipliğinden kaynaklanan bütün mali hakları Hazine Müsteşarlığında kalmak kaydıyla, Hazine Müsteşarlığının Türksat A.Ş.'deki pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkileri Ulaştırma Bakanlığı tarafından kullanılır.

Türk Telekomun, uydu haberleşmesiyle ilgili tüm uyduları, uydu yer kontrol istasyonları, uydu haberleşme ve iletişim yer istasyonları, uydu yörünge pozisyonları, uydu haberleşmesinde kullanılan taşınır ve taşınmazlar, her türlü teçhizat, araç, gereç, malzeme, yazılım ve donanımlar, her türlü fikri ve sınai haklar ile sair hak ve alacaklar, merkezi Monaco'da bulunan Eurasiasat SAM şirketindeki tüm hisseleri, uydu hizmetlerine ve yörünge pozisyonlarına ilişkin frekans tahsis, koordinasyon ve tescilleri, uydu hizmetlerine ilişkin her türlü sözleşmeleri ve kredi anlaşmaları ile hak, alacak ve borçları, leh ve aleyhe açılmış ve açılacak olan davalar ve icra takipleri, Intelsat, Eutelsat, ICO ve Inmarsat şirketlerindeki tüm hisseleri bütün hak, borç, alacak ve yetkileri ile birlikte faaliyete geçmesini müteakip iki ay içerisinde Türksat A.Ş.'ye yapılacak protokoller ile devredilir. Bu devirlere ilişkin bütün devir, temlik ve intikal işlemleri ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenecek her türlü sözleşme, protokol ve kağıtlar katma değer vergisi ve damga vergisi dahil her türlü vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerden istisnadır.

Türksat A.Ş.'de iş mevzuatına tabi personel istihdam edilir. Türksat A.Ş.'nin faaliyete geçtiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Türk Telekomun iş mevzuatına tabi bulunan personeli, istekleri ve Türksat A.Ş. Yönetim Kurulunun uygun görmesi halinde Türksat A.Ş.'ye devredilir. Bu şekilde devredilen personelin sayısı ikiyüzelli kişiyi geçemez. Bu personelin tabi olduğu sosyal güvenlik kuruluşu ile ilişkisi ve kıdem tazminatı uygulaması aynı usul ve esaslar dahilinde Türksat A.Ş.'de devam eder.

Türksat A.Ş. ile Kurum arasında, bu maddede belirtilen hizmetlerin yürütülmesi ve alt yapısının işletilmesi ile ilgili hak, yetki ve yükümlülükleri düzenlemek üzere bir görev sözleşmesi imzalanır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç iki ay içinde görev sözleşmesi, görüşü alınmak üzere Danıştay'a gönderilir ve Danıştay'ın iki ay içerisinde görüşünü vermesini müteakip, Türksat A.Ş. ile Kurum arasında imzalanan sözleşme yürürlüğe girer.

Türksat A.Ş., sermayesinde kamu payı ne oranda olursa olsun 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi değildir. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi denetimine ilişkin 02/04/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi hükümleri uygulanır.

Uydu haberleşme ve kablo tv hizmetleriyle ilgili olarak diğer kanunlarda Türk Telekoma yapılan atıflar Türksat

A.Ş.'ye yapılmış sayılır. Bu maddeye göre gereken düzenlemeler yapılıp yürürlüğe konuluncaya kadar diğer mevzuatın bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Kurumun görev ve yetkileri saklı kalmak kaydıyla, uydular üzerinden haberleşme, uydudan iletim, uydu işletme, yörünge ve uydu yönetimi, yeni uyduların planlanması ve projelendirilmesi, bunlarla ilgili diğer yönetsel ve ticari hizmetlerin Türksat A.Ş. tarafından yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar, yeni şirket kurma veya kurulu bulunan şirketlere ortak olma hususları ile ilgili düzenlemeleri yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Türksat A.Ş.'nin başlangıç sermayesi yüzyirmibeştrilyon Türk Lirası olup, bu tutar Türk Telekom tarafından karşılanacaktır. Türk Telekom tarafından Türksat A.Ş.'ye devredilecek gelir, gider, borç, alacak ve benzeri aktif ve pasif arasındaki fark, Türk Telekom tarafından Hazine Müsteşarlığı adına borç olarak kayıtlanır. Bu tutar, Türk Telekomun 2003 yılı gelirlerinden 2004 yılında Hâzineye aktarılması için belirlenen temettü tutarına halel gelmeksizin dağıtılacak ilk temettü alacağına mahsup edilmek suretiyle tasfiye edilir. Türksat A.Ş. tarafından devralınan aktif ve pasif arasındaki müspet fark Hazine Müsteşarlığının payı olarak Türksat A.Ş. sermayesine eklenir.

Türksat A.Ş.'nin, uydu haberleşme ve kablo tv altyapısı üzerinde sahip olduğu mülkiyet hakkı, görev sözleşmesi süresinin bitiminden sonra da devam eder. Kamu kurum ve kuruluşları ile Kızılay uydu üzerinden ihtiyaç duydukları hizmetleri Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi tarafından yönetilen uydulardan sağlamak kaydıyla, her kurum ve kuruluştan alabilir. Kamu kurum ve kuruluşları, 5369 sayılı Kanun kapsamında Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketinden doğrudan alacakları hizmetler yönünden 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir. 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idareler, e-devlet ile ilgili bilgi ve iletişim teknolojileri hizmetleri kapsamında, Türksat A.Ş.'den doğrudan yapacakları hizmet alımları yönünden, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir." düzenlemesi yer almıştır.

Diğer yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3-a maddesinde; dava dilekçelerinin "görev" yönünden ilk incelemelerinin yapılacağı, 15/1-a maddesinde de; adli ve askeri yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine karar verileceği belirtilmiştir.

Anılan Kanunun 2. maddesinin (1) numaralı fikrasının (c) bendinde; tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkar uyuşmazlıklarına ilişkin davalar idari dava türleri arasında sayılmış, 2576 sayılı Kanunun 5. maddesinin l/c bendinde ise; bu davalara bakmakla görevli mahkemelerin idare mahkemeleri olduğu belirtilmiştir.

Buna göre, bir sözleşmenin idari sözleşme sayılabilmesi için sürekli bir kamu hizmetinin görülmesi amacını taşıması, taraflardan birinin idare olması ve kamu hukukuna özgü, kamu hukukundan doğan şart ve hükümlerin sözleşmede yer alması zorunludur.

Bu durumda; idarenin sözleşmeleri ile "idari sözleşme" kavramlarının birbirinden farklı kavramlar olduğu, idarenin taraf olduğu her türlü sözleşmenin idari sözleşme olarak kabul edilemeyeceği, idarenin tüzel kişilik sıfatından kaynaklanan hak ehliyetine dayanarak aynen bir özel hukuk tüzel kişisi gibi özel hukuk kurallarına tabi sözleşmeler de yapabileceği anlaşılmakta olup idarenin kamu yararını gerçekleştirmeyi amaçladığı sözleşmeler olarak tanımlanabilecek olan idari sözleşmeler, idare hukuku kural ve ilkelerine tabi iken idarenin özel hukuk sözleşmeleri tamamen özel hukuk hükümlerine tabi olduğu açıktır.

Buna göre, idarenin özel hukuk sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıkların çözümünde Adli Yargının, idari sözleşmelerden doğan uyuşmazlıkların çözümünde ise İdari Yargının görevli olduğu anlaşılmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; davacı şirket ile davalı arasında akdedilmiş olan "Uydu Kapasite Sözleşmesi" uyarınca davacı şirkete ait "S. TV" kanalının Kablo TV platformu üzerinden yayınlandığı, 12.10.2015 günlü ihbarname ile kanal yayınının 30 gün sonra sona erdirileceğinin davacı şirkete bildirilmesi üzerine bu işlemin iptali istemiyle görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Yukarıda aktarılan 406 sayılı Kanunun Ek 33'üncü maddesi incelendiğinde; davalı TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. nin hisselerinin tamamı Hazine Müsteşarlığı'na ait ise de; Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren anonim şirket statüsünde bir şirket olduğu, faaliyetlerini yürütmek üzere ilgili gerçek ve tüzel kişilerle imzaladığı sözleşmelerin ise idari sözleşme değil, özel hukuk sözleşmesi niteliğinde olduğu sonucuna varılmaktadır. Özel hukuk sözleşmesi niteliğindeki bu sözleşmelerin uygulanmasından kaynaklı davaların ise adli yargının görevine gireceği açıktır.

Olayda, ise dava konusu işlemin davacı ile davalı Türksat A.Ş. arasında imzalanmış olan özel hukuk sözleşmesi niteliğindeki sözleşme hükümlerine dayanılarak tesis edildiği gözetildiğinde, davanın adli yargının görevine girdiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle adli yargının görevli olduğuna, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulüne, Ankara 6. İdare Mahkemesince verilen 1.12.2015 gün ve E:2015/2922 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 6. İdare Mahkemesince verilen 1.12.2015 gün ve E:2015/2922 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.11.2016 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN